

Delårsrapport med prognos 2 2019

Gymnasienämnden.

Beslutad av Gymnasienämnden, den 20 september 2019, § XX

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.	4
2.2 Framåtblick.	4
3. Sammanfattande iakttagelser.....	6
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål. ...	9
4.1 Mål inom Hållbar tillväxt.....	10
4.2 Mål inom Människors egenmakt.....	16
4.3 Mål inom Barn och ungas behov.	18
4.4 Mål inom Trygg välfärd.	22
5. Analysunderlag – ekonomi.....	24
5.1 Enheternas ekonomiska resultat	25
5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	28
5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat	28
5.4 Investeringar	29
6. Övriga åtaganden.....	29
7. Fem år i sammandrag.....	31
8. Bilagor.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Bilaga 1 Under perioden avslutade och pågående uppdrag. Fel! Bokmärket är inte definierat.	

1. Förslag till beslut.

Nämnden arbetar aktivt utifrån grunduppdrag, riktade politiska uppdrag, strategiska områden samt fokusområden. Sammantaget är bedömningen att verksamheterna bedrivs på ett sådant sätt som till stora delar motsvarar uppdragen, men att insatser behövs främst för att komma tillrätta med ekonomin.

Utifrån ekonomiskt utfall t o m augusti 2019, samt bedömda förändringar resterande del av året, prognostiserar Gymnasienämnden en negativ avvikelse mot budget med drygt 11 mnkr, varav drygt 5 mnkr är kostnader för personal i omställning. Nämndens budgetram uppgår till 517,3 mnkr och den prognostiserade avvikelsen motsvarar -2,2 procent.

Förvaltningens förslag till Gymnasienämnden

1. Gymnasienämnden fastställer delårsrapport med prognos 2 för 2019.
2. Delårsrapporten överlämnas till Programnämnd BoU för vidare hantering.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.

Utifrån ekonomiskt utfall januari – augusti 2019 samt bedömda förändringar resterande del av året prognostiserar Gymnasienämnden en negativ avvikelse mot budget med – 11 154 tkr. Av det prognostiserade utfallet utgörs – 5 076 tkr av kostnader för personal i omställning. Nämndens budgetram uppgår till 517 263 tkr och den prognostiserade avvikelsen motsvarar -2,2 procent. Det är en förbättring jämfört med prognosen i årets första delårsrapport där underskottet beräknades bli drygt 15 mkr.

Tydligt likt tidigare år är att gymnasieprogram med låga elevantal har svårt att nå ekonomi i balans, detta då budget är beroende på antal elever men kostnaderna kopplade till antal klasser, dvs den dimensioneringen som har planerats. Det tar också tid att ställa om en organisation och därmed svårt att få effekt genom minskade kostnader samma år som ett elevtapp uppstår. Förväntade elevförändringar för höstterminen har tagits i beaktan i prognosen för helåret.

Omfattningen av det underskott som ändå prognostiseras är så pass omfattande att det skulle krävas stora nedskärningar i personalstaten vilket ger liten eller ingen utgiftseffekt innevarande år och medför allvarlig risk för att måluppfyllelsen i verksamheten sjunker. För största möjliga kommunnytta behöver överväganden göras i samarbete med programnämnden då effekt av vissa potentiella åtgärder tillfaller programnämnd och effekt av andra åtgärder tillfaller driftsnämnden.

2.2 Framåtblick.

Örebro kommuns gymnasieskolor står sig väl i jämförelse med andra utbildningsanordnare, till exempel inom R9-nätverket, och har de senaste åren haft en stabilt hög nivå när det gäller måluppfyllelse. Att kommunen nu står inför en prognostiserad elevökning innebär både utmaningar och möjligheter.

Utmaningarna består bl a av behov av att anpassa utbildningsorganisationen efter förväntad elevökning så att så många elever som möjligt får sitt förstahandsval samt att stärka de program som efterfrågas för att tillgodose arbetsmarknadens behov. Som exempel kan nämnas att prognoser över framtida behov lyfter yrken inom bygg och anläggning, elteknik, VVS, fordon och transport, restaurang och livsmedel samt inom vård och omsorg.

En grundläggande utmaning är att Gymnasienämndens verksamheter inte har en ekonomi i balans. Vid nationell jämförelse av gymnasieverksamhetens kostnad, vilket baseras på räkenskapsammandraget, är den sammantagna kostnaden för gymnasiet lägre än om resurser fördelades utifrån snittkostnader i riket.

De senaste åren har visat på underskott med undantag för 2018 då tillfälliga statsbidrag hjälpte upp resultatet till närmare noll. För att nå en ekonomi i balans krävs en neddragning med ett stort antal tjänster vilket medför risker för måluppfyllelsen och kompetensförsörjningen. Under 2018 har åtgärder vidtagits för att minska kostnaderna, både gällande personal och övriga kostnader. Dessa åtgärder har gett effekt men nämnden har inte lyckats minska sina kostnader i den utsträckning som skulle behövas för att

eliminera underskottet. Inför fortsatt arbete har övriga kostnader genomlysts och där finns inga möjligheter till reduceringar som får effekt i den storleksordning som krävs. En utmaning kopplad till detta är att det saknas incitament för rationalisering. Att minska på kostymen avseende lokaler eller att stänga små kostnadskrävande program leder i dagsläget inte till att resurserna för detta i tillräcklig omfattning kan användas till annat inom verksamhetsområdet, t ex tas lokalkostnaderna på programnivå och det finns inget direkt samband som gör att resultatet av lokaleffektivisering gynnar den operativa nivån.

Nämnden ser framförallt två faktorer som kommer att påverka måluppfyllelsen under de kommande åren. Antalet elever från grundskolan som saknar behörighet till studier på ett nationellt gymnasieprogram ökar. Det innebär ökat antal elever på gymnasiets introduktionsprogram och därmed en längre genomströmningstakt. Det är också så att meritvärdet för eleverna från grundskolan sjunker vilket till största sannolikhet innebär mer extra anpassningar och särskilt stöd för att eleverna ska lyckas nå målen för sin gymnasieutbildning (se t ex nyckeltal 2018 för kommunens grundskolor i databasen Kolada). Problematik med psykisk ohälsa samt droger är också faktorer som påverkar gymnasieskolan.

Att tillströmningen till Örebro kommuns gymnasieskolor ökar medför dock mest möjligheter. Gymnasienämnden avser att skapa ekonomiskt hållbara, attraktiva och heterogena skolor, heterogena t ex avseende kön, socioekonomisk bakgrund och yrkes- respektive högskoleförberedande program, där fler elever får plats.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de av kommunens verksamhetsmål som är aktuella för nämnden d.v.s. där nämnden tilldelats indikatorer och/eller utvecklingsuppdrag. Nämnden redovisar en bedömning av i vilken utsträckning åtagandet att bidra till utveckling inom kommunens verksamhetsmål förväntas uppfyllas; helt, i hög utsträckning eller delvis, och en kort lista över Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet.

Aktuella mål för Gymnasienämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt hög måluppfyllelse • Genomförd förändring av gymnasiets organisation och utbud, för att motsvara elevernas önskemål och matcha arbetsmarknadens behov • Satsningen AMK, Arbetsmarknadskunskap i skolan, ger hög nöjdhet och bidrar också till högre valkompetens hos eleverna 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med planering av gymnasiets organisation och utbud utifrån medborgarnas behov samt efterfrågan på arbetsmarknaden både på kort och längre sikt. • Modernisering och anpassning av programmets utformning för att möta framtida behov • Framtagande av plan för studie- och yrkesvägledning på huvudmannanivå för gymnasieskolan • Effektivare framtagande av relevanta nyckeltal som stöd i huvudman och rektors systematiska kvalitetsarbete
Ekologiskt hållbar kommun	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Miljöperspektivet har en central roll i undervisningen • Hållbarhetsvecka arrangerades på Virginska gymnasiet 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprida goda exempel • Höja elevernas kunskap om ekologisk mat samt hitta en balans mellan deras önskemål och restaurangernas miljökrav
Tillgänglighet/digitalisering	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad digitalisering i skolan gör utbildningen mer tillgänglig och inkluderande 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta medvetet och genomtänkt och fortsätta ta steg mot ökad digitalisering

Aktuella mål för Gymnasienämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
		<ul style="list-style-type: none"> • Andel elever som upplever att lärarna utnyttjar IT-verktyg i sin undervisning är fortsatt hög 	
Attraktiv arbetsgivare		<ul style="list-style-type: none"> • Anställningstryggheten har ökat jämfört med tidigare år. 	<ul style="list-style-type: none"> • Använda kompetensen på rätt sätt. • Säkra uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet på huvudmannanivå.
Långsiktig och hållbar ekonomi	Delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Budgetavvikelse är lägre än föregående prognos • Chefs- och rektorstöd från ekonomer fungerar väl och arbetet med budget- och verksamhetsuppföljning utvecklas löpande 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete mot en ekonomi i balans
Respekt för lika värde och mänskliga rättigheter	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Förebyggande arbete i samband med att Barnkonventionen blir svensk lag. • Samtliga elever på gymnasiet inkluderas i elevenkäten • Andelen elever som upplever att man arbetar aktivt med jämställdhets-/likabehandlingsfrågor har ökat 	<ul style="list-style-type: none"> • Integrering av kommunens centrala strategier och handlingsplaner i den operativa verksamheten
Förutsättningar att klara kunskapsmålen	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt hög måluppfyllelse • Oron för skolarbetet har minskat hos eleverna • Elevernas upplevda nöjdhet inom området kunskap och lärande har ökat 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning av undervisningens kvalitet • Se över systematiken rörande elevernas gymnasiearbete • Insatser för att minska elevfrånvaro genom att främja närvaro
Kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Elevhälsoteamen arbetar hälsofrämjande, förebyggande och kompensatoriskt • Säkerställt en avgiftsfri gymnasieskola 	<ul style="list-style-type: none"> • Överlämningar från grundskolan • Öka tillämpningen av relationell pedagogik inom ramen för ordinarie

Aktuella mål för Gymnasienämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
		<ul style="list-style-type: none"> • Goda resultat i nationell jämförelse 	undervisning och i andra möten med eleverna <ul style="list-style-type: none"> • Tidiga och samordnade insatser för eleverna • Resursfördelning utifrån elevernas behov
Trygg och säker kommun	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Andel elever som känner sig trygga i skolan och på sitt program är fortfarande hög • Andel elever som känner till skolans trygghetsplan (Plan mot kränkande behandling) har ökat från föregående år • Andelen elever som upplever att man arbetar aktivt med jämställdhets-/likabehandlingsfrågor har ökat från föregående år 	<ul style="list-style-type: none"> • Bibehålla och utveckla systematiken i arbetet med trygghetsfrågor

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål.

Gymnasienämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att verksamhetsuppdraget enligt nämndreglementet utförs
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den värdegrund och de principer som Övergripande strategier och budget förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av det åtagande nämnden har för att bidra till utveckling inom de för nämnden aktuella verksamhetsmålen. Driftnämndens åtagande består av verksamhetsuppdraget enligt reglementet, utvecklingsuppdrag med utgångspunkt i ÖSB samt att redovisa indikatorer för att följa upp utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Inom varje mål redogör nämnden för:

- en bedömning av om nämndens åtagande är uppfyllt helt, i hög utsträckning eller delvis och en kort lista av Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag.
- en sammanfattande analys av nämndens bidrag till utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling.

4.1 Mål inom Hållbar tillväxt

Ur ÖSB 2019: Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar idag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag.

Mål: Invånarna i Örebro ska ha goda förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden och fler ska ha ett arbete.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om arbetsmarknaden i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt hög måluppfyllelse. • Genomförd förändring av gymnasiets organisation och utbud, för att motsvara elevernas önskemål och matcha arbetsmarknadens behov. • Satsningen AMK, Arbetsmarknadskunskap i skolan, ger hög nöjdhet och bidrar också till högre valkompetens hos eleverna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med planering av gymnasiets organisation och utbud utifrån medborgarnas behov samt efterfrågan på arbetsmarknaden både på kort och längre sikt. • Modernisering och anpassning av programmets utformning för att möta framtida behov. • Framtagande av plan för studie- och yrkesvägledning på huvudmannanivå för gymnasieskolan. • Effektivare framtagande av relevanta nyckeltal som stöd i huvudman och rektors systematiska kvalitetsarbete.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Andel elever med gymnasieexamen, av de som 4 år tidigare började som nybörjare på ett nationellt program i en kommunal gymnasieskola i Örebro kommun, alla nationella program	84	84	*	öka
PN	Andel elever med gymnasieexamen, av de som 4 år tidigare började som nybörjare på ett nationellt program i en kommunal gymnasieskola i Örebro kommun, yrkesprogram	83	77	*	öka
PN	Andel elever med gymnasieexamen, av de som 4 år tidigare började som nybörjare på ett nationellt program i en kommunal gymnasieskola i Örebro kommun, högskoleförberedande program	84	87	*	öka

Kommentarer till indikatorernas prognos

* Resultatet redovisas av Skolverket i december

* Måluppfyllelsen för Riksgymnasiets elever, gällande elever på nationellt program, ligger i nivå med elever på reguljära gymnasieskolan.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden

Gymnasieskolans viktigaste uppdrag är att öka genomströmningen, det vill säga andelen elever som tar sin examen på tre respektive fyra år. Örebro kommun har enligt den senaste sammanställningen från Skolverket (december 2018) en högre genomströmning, både på tre respektive fyra år, än riket totalt. Extra positivt att notera är att de elever som tar en examen inom 4 år från ett introduktionsprogram är 24 % jämfört med 14 % för riket. Huvudmannen ser framförallt två faktorer som kommer att påverka detta arbete under de kommande åren. Antalet elever från grundskolan som saknar behörighet till studier på ett nationellt gymnasieprogram har ökat. Det innebär ökat antal elever på gymnasiets introduktionsprogram och därmed en längre genomströmningstakt. Det är också så att meritvärdet för eleverna från grundskolan har sjunkit vilket till största sannolikhet innebär mer extra anpassningar och särskilt stöd för att eleverna ska lyckas nå målen för sin gymnasieutbildning. Problematik med psykisk ohälsa samt droger är också faktorer som påverkar gymnasieskolan.

- Gymnasiet visar på fortsatt hög måluppfyllelse och skolorna arbetar systematiskt med de faktorer som enligt vetenskap och beprövad erfarenhet har störst effekt på elevernas måluppfyllelse. Trygghet och studiero samt undervisningens kvalitet.
- Strategiarbete för gymnasiet där utbildningsorganisationen förändrats i syfte att skapa ekonomiskt hållbara, attraktiva och heterogena skolor med hög kvalitet där fler elever får plats. Utbildningsplatserna anpassas efter identifierat behov utifrån arbetsmarknad, demografi och elevtrender.
- Konceptet Arbetsmarknadskunskap (AMK) tillsammans med Handelskammaren fortsätter med goda resultat. Utvärderingar från elever och skolpersonal visar på hög nöjdhet och att kunskapen bidrar till mer välgrundade val till gymnasieskolan och framtida studie- och yrkesval.
- Det pågår en modernisering och anpassning av programmets utformning för att möta framtida behov. Målet är att erbjuda program som är attraktiva och hållbara för elever och motsvarar framtidens krav inom respektive bransch.
- Arbetet med att ta fram en plan för studie- och yrkesvägledning på huvudmannanivå för gymnasieskolan har påbörjats. Planen ska innehålla en redogörelse för hur elevernas behov av studie- och yrkesvägledning ska tillgodoses och hur arbetet med studie- och yrkesvägledningen ska samordnas. Planen ska vara framåtsyftande och ska också vara ett stöd för huvudmannens uppföljning av studie- och yrkesvägledning på samtliga gymnasieprogram.
- En brist är att nämnden inte kan få fram relevanta nyckeltal för gymnasieskolan i god tid och på egen hand. I dagsläget måste nämnden vänta på Skolverkets officiella statistik. Att vi inte får nyckeltalen i tid minskar rektors och huvudmans möjligheter att göra välgrundade analyser och i god tid kunna göra de insatser som behövs för att alla elever ska nå målen.

Mål: Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Miljöperspektivet har en central roll i undervisningen. Hållbarhetsvecka arrangerades på Virginska gymnasiet 	<ul style="list-style-type: none"> Sprida goda exempel. Höja elevernas kunskap om ekologisk mat samt hitta en balans mellan deras önskemål och restaurangernas miljökrav

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun

Miljöperspektivet i undervisningen ger eleverna insikter så att de själva dels kan medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels kan skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Undervisningen belyser också hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

- Hållbarhetsvecka arrangerades på Virginska gymnasiet. Arbete innebär bl.a. att arbeta med att utveckla arbetet så att miljö, klimat och hållbarhet blir grundläggande fundament i undervisningen.
- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att synliggöra och sprida goda exempel inom målområdet till fler skolor och program.
- 33% av eleverna anser sig nöjda med kvaliteten på skolmaten. För att öka elevernas nöjdhet med skolmaten behöver huvudmannen initiera forum för att höja elevernas kunskap om ekologisk mat samt genomföra åtgärder som balanserar elevernas önskemål och restaurangernas miljökrav.

Mål: Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen och utbudet av e-tjänster ska öka.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Ökad digitalisering i skolan gör utbildningen mer tillgänglig och inkluderande. Andel elever som upplever att lärarna utnyttjar IT-verktyg i sin undervisning är fortsatt hög. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeta medvetet och genomtänkt och fortsätta ta steg mot ökad digitalisering.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
DN	Andel lärare som utnyttjar IT-verktyg i sin undervisning	85	88	87	öka

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering

Inom gymnasiet har flera av de identifierade utvecklingsområdena påbörjats såsom Digitala säkra prov och systemstöd för kunskapsuppföljning. Att följa varje elevs kunskapsutveckling är en förutsättning för att nå goda resultat. Syftet med ett systemstöd för kunskapsuppföljning är att få möjlighet att genomföra systematiska och proaktiva uppföljningar av elevernas kunskapsresultat och därmed öka möjligheterna att i god tid kunna göra de insatser som behövs för att alla elever ska nå målen. Örebro kommun beslutade Digitaliseringsstrategi stämmer väl överens med gymnasieskolans pågående arbete. Den digitala skolan med digitalt först och digitala tjänster som förstahandsval.

- Andel elever som upplever att lärarna utnyttjar IT-verktyg i sin undervisning är fortsatt hög. Pedagogers digitala kompetens tillsammans med en effektivare administration är avgörande områden inom gymnasiet för nästa steg inom digitaliseringsstrategin för det ökat lärandet.
- Tullängsgymnasiet deltar i en förstudie för implementering av nytt systemstöd för frånvarohantering och schemaläggning som har som syfte att effektivisera och förenkla.
- För huvudmannen ska få önskade effekter av arbetet med digitalisering krävs informationskartläggning, kompetensutveckling och en genomtänkt systemarkitektur. Digitaliseringen möjliggör en större informationsspridning och kunskapsdelning. Lärare får fler möjligheter att levandegöra undervisningen och eleverna får chans att visa sina förmågor på fler sätt än tidigare. Det är viktigt att lärare har kompetens att använda digitala verktyg och att veta om och när det stödjer undervisningen. Rätt använda kan digitala verktyg förbättra undervisningen – fel använda riskerar de att försvåra inläringen.

Mål: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Anställningstryggheten har ökat jämfört med tidigare år. 	<ul style="list-style-type: none"> • Använda kompetensen på rätt sätt. • Säkra uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet på huvudmannanivå.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Andel enheter med HME-värde på minst index 78	46	59	*	öka
PN	Anställningstrygghetsindex, för egen verksamhet	71	69	70	81
PN	Andel chefer med 10-30 medarbetare, procent	50	59	54	54

Kommentarer till indikatorernas prognos

* Medarbetarenkäten genomförs i oktober 2019.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare

För att säkerställa kompetensförsörjningsbehovet på kort och lång sikt, har nämnden under våren 2019 kartlagt behov och ringat in de kompetenser som innebär störst kompetensförsörjningsutmaningar och som kräver åtgärder. Inom gymnasiet är det lärare i kemi, fysik och speciallärare med inriktning mot matematik, no och svenska som andra språk samt vissa yrkeslärare inom bygg, fordon och skog som vi kommer att ha störst utmaningar att rekrytera. Inom riksgymnasiet krävs kompetens inom teckenspråk vilket är extra utmanande samt att lärarna på gymnasiesärskolan behöver ha speciallärarkompetens. En rad aktiviteter pågår och är planerade, tex erbjuds lärare att studera till speciallärare och all personal inom riksgymnasiet erbjuds fortbildning i teckenspråk. Som ett led i den strategiska kompetensförsörjningen kommer gymnasieleddningen i dialog med fackliga organisationer under hösten 2019 att påbörja ett utvecklingsarbete kring en likvärdig verksamhets- och bemanningsplanering för lärare, som ska säkra att gymnasiet kan leverera utbildning till våra elever och som ska främja en hållbar arbetsmiljö, i en tid med kompetensförsörjningsutmaningar.

Medarbetarenkäten genomfördes senast hösten 2018 och visade ett behov av att förstärka information om mål och uppdrag, för att medarbetare ska förstå hur de bidrar till helheten och därigenom få bättre förutsättningar för sina uppdrag. Varje rektor har arbetat med detta i dialog med sina medarbetare och på verksamhetsnivå så har ett arbete med systematiskt kvalitetsarbete påbörjats. Ett administrativt stöd vid uppföljning, rapportering och analys kommer att införas. Gymnasierektorerna ingår i ledarprogrammet ”Leda för skolutveckling” som syftar till att utveckla cheferna i sina roller, stärka det pedagogiska ledarskapet och det kollegiala lärandet. Sammantaget kommer detta ihop med det systematiska kvalitetsarbetet att stärka rektorernas förutsättningar att nå målen för verksamheten. Rektorsområdena är anpassade efter verksamheten och antal program. Målsättningen är att personal och elever på ett program ska ha samma rektor.

Det finns ett aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete på respektive skola, men det finns ett glapp i uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet till huvudmannanivå. Detta innebär att en övergripande analys inte kunnat göras. Ur ett kompetensförsörjningsperspektiv är det av stor vikt att fortsätta arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet, för att behålla befintliga medarbetare.

Mål: Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar.

Fördjupad information om ekonomi finns i kapitel 5, Analysunderlag, ekonomi.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Budgetavvikelse är lägre än föregående prognos Chefs- och rektorstöd från ekonomer fungerar väl och arbetet med budget- och verksamhetsuppföljning utvecklas löpande 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt arbete mot en ekonomi i balans

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Nämndens ramavvikelse, mnkr	-24,3	-0,9	-11,2	0
Kommentarer till indikatorernas prognos					

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi

Den prognostiserade negativa avvikelsen innebär en försämring mot utfall 2018 men en förbättring mot prognos 1 2019. Utfallet för 2018 har dock flertalet stora jämförelsestörande poster som påverkade resultatet positivt, där några enheter gjorde större avvikelser mot budget till följd av tillfälliga intäkter och vakanser. Flertalet åtgärder har beslutats och verkställts, både i år och tidigare för att ta steg mot en ekonomi i balans. Bland annat fortsatt arbete med likriktning av 1-1 enheter som vi ser viss effekt av redan men större effekt framöver är att vänta. Dessutom ses det regelbundet över omställningskostnaderna för att hitta lösningar för respektive individ, vilket är ett pågående samarbete med HR avdelningen. Kontinuerligt arbete sker med gymnasiets utbildningsorganisation i syfte att skapa ekonomiskt hållbara skolor där fler elever får plats samt ett pågående arbete med avslut av de elevresor som ej är finansierade med externa medel.

Tydligt är fortsatt att program med låga elevantal har svårt att nå ekonomi i balans, detta då budget är beroende på antal individer men kostnaderna kopplade till antal klasser. Det tar också tid att ställa om en organisation och därmed svårt att få effekt genom minskade kostnader samma år som ett elevtapp uppstår. Det svåra ekonomiska läget kommer att kräva fortsatta åtgärder under de kommande åren.

4.2 Mål inom Människors egenmakt

Ur ÖSB 2019: En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter.

Mål: I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förebyggande arbete i samband med att Barnkonventionen blir svensk lag. Samtliga elever på gymnasiet inkluderas i elevenkäten. Andelen elever som upplever att man arbetar aktivt med jämställdhets-/likabehandlingsfrågor har ökat 	<ul style="list-style-type: none"> Integrering av kommunens centrala strategier och handlingsplaner i den operativa verksamheten.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
KF	Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt (totala utförda genderbudgetanalyser)	0 (0)	0 (0)	0 (1*)	(1)

Kommentarer till indikatorernas prognos

* Genderbudgetanalys genomfördes i samband med utredning och beslut om flytt av program våren 2019. Analysen i sig ledde inte till förändring i verksamheten, men den säkerställde att planerade beslut ej påverkade i negativ riktning.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter

Utbildningen på gymnasiet förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Eleverna får beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensramen i samhället och som utgår från grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som alla omfattas av.

Efter avslutad gymnasieutbildning ska eleverna kunna göra medvetna ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter.

- Som förberedelse inför att barnkonventionen blir svenska lag 1 januari 2020 har förvaltningen tillsammans med alla rektorer genomfört en Workshop för att synliggöra på vilket sätt verksamheterna inom gymnasieskolan behöver utvecklas för att arbeta mer barnrättsbaserat och undersöka vilket stöd som skulle behövas i det fortsatta utvecklingsarbetet.
- Rudbecksgymnasiet har ett samarbete med Amnesty. Skolans personal har fått kompetensutveckling inom mänskliga rättigheter. Det har också bildats en elevförening på skolan som arbetar och får stöd av Amnesty. Deras uppgift är att engagera fler ungdomar och göra olika kampanjer på skolan.
- För första gången har alla årskurser fått möjligheten att svara elevenkäten, även eleverna på introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolan. För 2019 har ca 4900 elever svarat på enkäten. För 2018 och 2017 var andelen svarande ca 1300 respektive ca 600. Att alla elever får möjligheten att svara på elevenkäten ökar elevernas delaktighet och inflytande och ger rektor och huvudman större möjligheter att mäta hur den upplevda nöjdheten hos alla elever är. Det ger också ökad möjlighet för rektor och huvudman att besluta om relevanta utvecklingsområden. Elevernas upplevda nöjdhet av sin utbildning är hög.
- Arbetet med respekt för lika värde och mänskliga rättigheter ingår i gymnasieskolans grunduppdrag och säkras dessutom av skolornas plan mot kränkande behandling.
- Arbetet med HBTQ-diplomering av Kvinnerstaggymnasiet pågår.
- Kommunens centrala strategier och handlingsplaner bör utvecklas för att underlätta för verksamheten att kunna integrera denna i den dagliga verksamheten.

4.3 Mål inom Barn och ungas behov.

Ur ÖSB 2019: Alla barn förtjänar en bra barndom och en trygg och utvecklade skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete för att förebygga - såväl fysisk som social och psykisk ohälsa - kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas.

Mål: Alla elever i grund- och gymnasieskolan ska ges förutsättningar att klara kunskapsmålen.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om förutsättningar att klara kunskapsmålen i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt hög måluppfyllelse • Oron för skolarbetet har minskat hos eleverna • Elevernas upplevda nöjdhet inom området kunskap och lärande har ökat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning av undervisningens kvalitet. • Se över systematiken rörande elevernas gymnasiearbete • Insatser för att minska elevfrånvaro genom att främja närvaro.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN/DN	Andel elever som under senaste läsåret erhållit gymnasieexamen, av de elever som från ett nationellt program erhöll examen eller studiebevis i kommunal regi, alla nationella program	93	94	92*	öka
PN/DN	Andel elever som under senaste läsåret erhållit gymnasieexamen, av de elever som från ett nationellt program erhöll examen eller studiebevis i kommunal regi, yrkesprogram	90	92	88*	öka
PN/DN	Andel elever som under senaste läsåret erhållit gymnasieexamen, av de elever som från ett nationellt program erhöll examen eller studiebevis i kommunal regi, högskoleförberedande program	94	95	92*	öka
PN	Andel avhopp i gymnasieskolan som leder till insats inom det kommunala aktivitetsansvaret	0,1	0,1		0
PN	Lärartäthet, antal elever per lärare (årsarbetare) (exkl RG)	12,7	12,5	**	behålla

Kommentarer till indikatorernas prognos

* Ifyllda värden ska anses preliminära. I dec offentliggör Skolverket resultat för gymnasieskolan.

** Lärartätheten mäts i oktober, värde redovisas i årsberättelsen.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om förutsättningar att klara kunskapsmålen

Andel elever som under senaste läsåret erhållit gymnasieexamen har minskat något. Måluppfyllelsen är dock fortfarande hög och skolorna är arbetar systematisk med de faktorer som enligt vetenskap och beprövad erfarenhet har störst effekt på elevernas måluppfyllelse. Trygghet och studiero samt undervisningens kvalitet. Flera yrkesprogram når 100 procent gymnasieexamen.

För ytterligare beslut om utvecklingsområden/förbättringsområden behöver huvudmannen i sin analys ta hänsyn till enheternas bedömningar av vad som behöver utvecklas. Denna analys tillkommer vid årsbokslut.

Arbetet med studiero och trygghet är ett prioriterat område i skolornas systematiska kvalitetsarbete. Utvecklingen av detta har följts upp noga inom nämnden, då båda parametrarna är en grundförutsättning för elevernas lärande och positiva kunskapsutveckling. Både andelen elever som anser det är arbetsro på lektionerna och andel som känner sig trygga på sitt program är fortsatt hög.

- Utveckling av mentorsuppdraget, och införandet av heltidsmentor eller lärarassistent har haft en positiv effekt för eleverna, men också en positiv effekt på den upplevda stressen bland lärare.
- En kartläggning av gymnasiet förstelärare och deras inriktning/uppdrag har gjorts. Parallellt med det har ett nytt arbetssätt genomförts inom gymnasiet förstelärarnätverk. Syftet har varit att på ett mer effektivt, och ändamålsenligt sätt nyttja den kompetens som finns hos gymnasiet förstelärare i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och bidra till en högre måluppfyllelse inom hela gymnasiet.
- En översyn av introduktionsprogrammen visade att måluppfyllelsen på programmen är hög. Resultaten på genomströmningen inom fyra år är ur ett nationellt perspektiv är väldigt goda. Översynen innefattade också ett flertal förslag till utveckling. Dessa utvecklingsförslag har arbetats med under året för att ytterligare stärka måluppfyllelsen inom de olika introduktionsprogrammen.
- Under året har också pågått ett arbete att stärka hur huvudman leder och organiserat det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet har också varit att arbetet ska bidra till att rektorernas systematiska kvalitetsarbete tas till vara i huvudmannens analys av resultaten för utbildningen och beslut om utvecklingsområden baseras på skolorna utvecklingsbehov. Målet har varit att sammanväga skolans nationella och lokala mål och utveckla gymnasieskolan i ett verksamhetsnära och lokalt förankrat arbete, där skolenheternas verkliga utvecklingsbehov fokuseras och utvärderas mot den politiska visionen för kommunens gymnasieskola. Inom ramen för detta arbete har även huvudmannen erbjudit skriv- och analysstöd till rektorerna i samband med deras uppföljning, utveckling och planering av verksamheten.
- Elevernas upplevda oro för skolarbetet har minskat. Trots att vi kan se en positiv utveckling är den psykiska ohälsan framför allt i form av stress över skolarbetet en utmaning på vissa program och påverkar elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen. Inom elevhälsoarbetet har flera olika satsningar och nya arbetsformer införts för att möta det behov av att bibehålla och utveckla psykisk hälsa samt förhindra ohälsa. Elevernas upplevda nöjdhet med skolornas elevhälsa är hög. Andel elever som anser de fått bra stöd av elevhälsoteamet är 80 %.

- Alla rektorer deltar i IFOUS-programmet, Leda för skolutveckling. Syftet med programmet är att skapa samsyn och utveckla gemensam kompetens i att leda för skolutveckling hos alla förskolechefer och rektorer så att verksamhetens förbättringskapacitet stärks.
- En kartläggning har genomförts för att undersöka om elevernas faktiska undervisningstid når upp till minst garanterad undervisningstid. Slutsatsen var att styrning av elevernas undervisningstid är mycket god. De granskade programmen använder på något sätt undervisningstiden som en del av sitt systematiska kvalitetsarbete och planerar undervisningstiden anpassad utifrån de förutsättningar och behov som eleverna på programmet har.
- Elevernas upplevda nöjdhet inom området kunskap och lärande, de frågor som är direkt kopplade till undervisningen har ökat. Undervisningens kvalitet och lärarens insats är direkt avgörande för framgång i elevens lärande.
- Genom elevinflytande lär sig eleverna på ett konkret sätt hur demokratiskt beslutsfattande fungerar. Elevinflytande stärker även relationen mellan skolans personal och elever och leder till en större acceptans för de beslut som fattas. Huvudmannen har ett samarbetsavtal med Sveriges elevkårer och alla skolor har en elevkår. Under året har också en inflytande-workshop av Sveriges elevkårer genomförts. Deltagare var både elever, lärare, rektorer och representant från huvudman.
- Lärarnas kompetenser är den viktigaste kvalitetsfaktorn för elevers lärande och undervisningens kvalitet och lärarens insats är direkt avgörande för framgång i elevens lärande. En del av det systematiska kvalitetsarbetet för både rektor och huvudman handlar om att följa upp och utveckla undervisningens kvalitet. Under 2019 kommer kursutvärderingar införas som ett led i detta arbete.
- En del av de elever som inte erhåller en gymnasieexamen misslyckas endast med sitt gymnasiearbete. Huvudmannen behöver tillsammans med skolorna särskilt bevaka detta.
- Frånvaro är en stor bidragande orsak till att elever ej når målen. Rutiner finns för att följa upp både ogiltig och giltig frånvaro. Trots insatser är problematiken svår att komma till rätta med, fortsatt arbete med att hitta strategier behövs.

Mål: Barn ska kompenseras för ojämlika uppväxtvillkor.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Elevhälsoteamen arbetar hälsofrämjande, förebyggande och kompensatoriskt • Säkerställt en avgiftsfri gymnasieskola • Goda resultat i nationell jämförelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Överlämningar från grundskolan • Öka tillämpningen av relationell pedagogik inom ramen för ordinarie undervisning och i andra möten med eleverna • Tidiga och samordnade insatser för eleverna • Resursfördelning utifrån elevernas behov

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor

I skolans kompensatoriska uppdrag ingår det att skapa förutsättningar för alla elever att nå målen med utbildningen. Alla gymnasieskolor har elevhälsoteam som arbetar

hälsofrämjande, förebyggande och kompensatoriskt. Undervisning sker utifrån elevernas individuella förutsättningar och målsättningen är att alla elever ska nå så långt som möjligt utifrån individens förutsättningar.

I SKLs rapport ”Öppna jämförelser: Gymnasieskola 2019” som beskriver resultat på ett urval av nyckeltal och ger en bild av gymnasieskolans genomströmning inom tre och fyra år bekräftas bilden av att Örebro kommuns gymnasieskolor lyckas bra med sitt kompensatoriska uppdrag. Ett av nyckeltalen beskriver avvikelser från modellberäknat värde. Ett värde där hänsyn tas till kommunernas elevsammansättning. Hur bra kommunen borde prestera utifrån elevunderlaget. De förklarande variabelerna är föräldrarnas utbildningsnivå, föräldrarnas inkomst, kön, andelen nyinvandrade elever och behov av ekonomiskt bistånd. Om man jämför med liknande kommuner (ex. Västerås, Norrköping, Linköping, Jönköping och Helsingborg) har Örebro kommuns gymnasieskolor det bästa resultatet.

För att lyckas ännu bättre med det kompensatoriska uppdraget behöver huvudmannens arbeta mer med tidiga och samordnade insatser för eleverna. Tidiga och samordnade insatser handlar om att eleverna ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. För det krävs en förbättrad samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Även nära samverkan med det kommunala aktivitetsansvaret, som ligger inom Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde, är av vikt.

- Huvudmannen har säkerställt att regleringarna om kostnadsfri skola efterföljs.
- Gymnasiet och grundskolan behöver tillsammans se över brister i överlämnandet och arbeta för att öka förutsättningarna för mottagande verksamhet att få relevant information för att möta eleven utifrån behov och förutsättningar.
- Relationell pedagogik bygger på en helhetssyn där kunskap, omsorg och fostran integreras. Förtroendefulla, omsorgsfulla och kreativa relationer ses som grundläggande för barns och ungas lärande och utveckling. Genom tillämpning av detta förhållningssätt i undervisningen och andra möten med eleverna ökar möjligheten till individanpassning utifrån var och ens olika förutsättningar och villkor.
- Huvudmannen behöver se över hur resurser fördelas till skolorna efter elevernas olika förutsättningar och behov, för att säkerställa en likvärdig utbildning.

4.4 Mål inom Trygg välfärd.

Ur ÖSB 2019: Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet – då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar.

Mål: Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, leva och verka i.

Bedömningen är att Gymnasienämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om trygg och säker kommun i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Andel elever som känner sig trygga i skolan och på sitt program är fortfarande hög. • Andel elever som känner till skolans trygghetsplan (Plan mot kränkande behandling) har ökat från föregående år. • Andelen elever som upplever att man arbetar aktivt med jämställdhets-/likabehandlingsfrågor har ökat från föregående år. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bibehålla och utveckla systematiken i arbetet med trygghetsfrågor.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Andel elever som känner sig trygga i skolan, åk2 elevenkät (Origo group/CMA)	88	92	90*	öka
	Kvinnor	87	92	90*	
	Män	90	94	91*	
Kommentarer till indikatorernas prognos					
* Detta år har alla elever svarat på elevenkäten.					

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om trygg och säker kommun

Elevernars trygghet och studiero har mycket stor betydelse för hur eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Skolorna arbetar systematiskt och uthålligt för att öka tryggheten och studiero genom strukturerad och varierad undervisning, tillitsfulla relationer mellan lärare och elever samt ett aktivt värdegrundsarbete. Undervisningens innehåll och lärares ledarskap har stor betydelse, men även processer som exempelvis berör elevers inflytande har arbetats med. På huvudmannivå har också en handlingsplan mot droger tagits fram.

Andel elever som känner sig trygga i skolan och på sitt program är fortfarande hög. Resultatet validerar dock mellan skolorna från 92 till 83 procent. Nämnden kan heller

inte se någon skillnad mellan flickor och pojkars upplevda trygghet.

- Huvudmannen har under året tagit fram en handlingsplan mot droger. Skolans ambition är att det skall vara svårt att använda droger och lätt att få hjälp att sluta.
- Huvudmannen arbetar aktivt med att förbättra flödet och likrikta arbetet inom hela nämnden avseende anmälda kränkingsärenden. Andelen elever som upplever att man arbetar aktivt med jämställdhets-/likabehandlingsfrågor har ökat från föregående år.
- Grunden för allt förbättringsarbete i skolan är ett brett värdegrundsarbete, systematiskt kvalitetsarbete, kollegialt lärande och vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är samma arbete som främjar trygghet och en tillitsfull skolmiljö som främjar elevernas kunskapsutveckling. Alla gymnasieskolor upprättar varje år en *Plan mot kränkande behandling* ibland kallad trygghetsplan. Andel elever som känner till skolans trygghetsplan (Plan mot kränkande behandling) har ökat från föregående år. Även andelen elever som tycker att man arbetar bra för att alla ska vara trygga på sitt program har ökat.

5. Analysunderlag – ekonomi.

Utifrån ekonomiskt utfall för januari – augusti 2019 samt bedömda förändringar resterande del av året prognostiserar Gymnasienämnden en negativ avvikelse mot budget med – 11 154 tkr. Av det prognostiserade utfallet utgörs – 5 079 tkr av kostnader för personal i omställning. Nämndens budgetram uppgår till 517 262 tkr och den prognostiserade avvikelsen motsvarar -2,2 procent.

Inför budgetåret minskade Gymnasienämndens budgetram med –6 200 tkr i effektiviseringskrav, effektiviseringskravet prognostiseras inte att klaras.

Tydligt likt tidigare år är att gymnasieprogram med låga elevantal har svårt att nå ekonomi i balans, detta då budget är beroende på antal elever men kostnaderna kopplade till antal klasser. Det tar också tid att ställa om en organisation och därmed svårt att få effekt genom minskade kostnader samma år som ett elevtapp uppstår. Förväntade elevförändringar för höstterminen har tagits i beaktan i prognosen för helåret.

Hösten 2018 togs också beslut om dimensionering för samtliga program inom det reguljära gymnasiet, för vissa program stämmer preliminära söksiffror till höstterminen väl med den organisation som planerats baserat på dimensioneringsbesluten. För andra program kommer ytterligare ställningstaganden behöva göras baserat på förändring i söktryck.

Från och med januari 2019 justerades elevpengen för inriktningen anläggningsmaskin inom Byggprogrammet samt för Samhällsvetenskapliga programmet för elever med högfungerande autism från programnämnden vilket ger dessa inriktningar bättre förutsättningar att nå en ekonomi i balans vilket också syns i prognosen för 2019 jämfört med bokslut 2018.

Omfattningen av det underskott som ändå prognostiseras är så pass omfattande att det skulle krävas stora nedskärningar i personalstaten vilket ger liten eller ingen utgiftseffekt innevarande år och medför allvarlig risk för att måluppfyllelsen i verksamheten sjunker. För största möjliga kommunnytta behöver överväganden göras i samarbete med programnämnden då effekt av vissa potentiella åtgärder tillfaller programnämnd och effekt av andra åtgärder tillfaller driftsnämnden.

Nämndens planeringsreserv uppgår till 500 tkr, per delår 2 finns inga planerade insatser som ska finansieras från denna reserv.

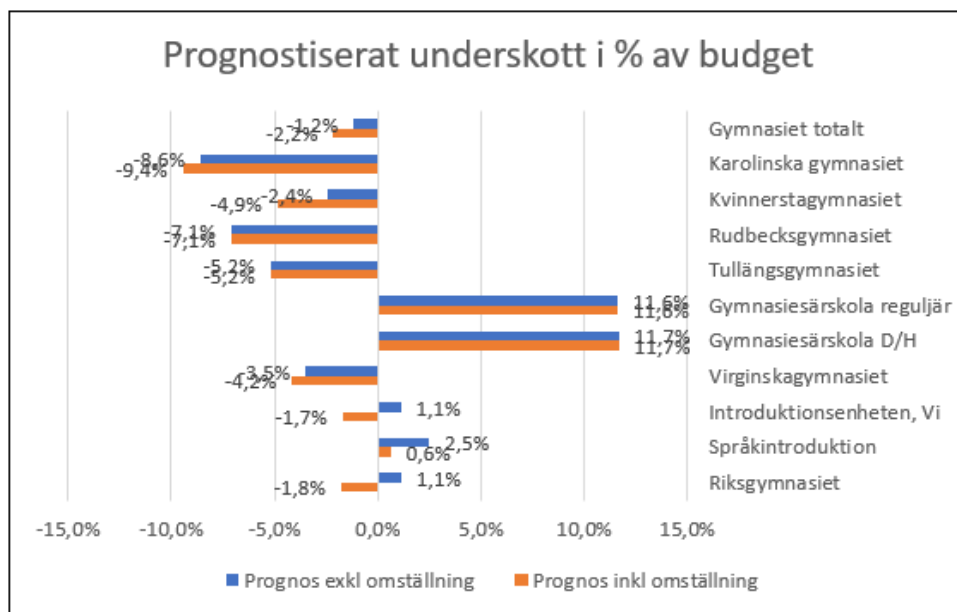
Investeringsutrymmet för gymnasienämnden uppgår 2019 till 11 465 tkr. Till och med augusti har 7 699 tkr utnyttjats.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Enhet, belopp i tkr	2018 Bokslut	2019 Utfall jan - aug	2019 Budget jan - aug	Förb i %	2019 Budget	2019 Prognos 2	Avvikelse budget - prognos
Karolinska gymnasiet	-66 400	-41 771	-37 290	112%	-60 582	-66 305	-5 723
Kvinnerstagymnasiet	-33 104	-22 388	-20 214	111%	-32 300	-33 873	-1 572
Rudbecksgymnasiet	-66 514	-40 646	-38 117	107%	-62 246	-66 673	-4 427
Tullängsgymnasiet	-73 798	-46 183	-42 666	108%	-68 673	-72 244	-3 571
Gymnasiesärskola reguljär	-24 724	-16 317	-18 946	86%	-31 367	-27 724	3 643
Gymnasiesärskola D/H	-26 718	-17 125	-19 497	88%	-31 790	-28 080	3 711
Virginskagymnasiet	-69 152	-42 335	-39 070	108%	-64 429	-67 110	-2 681
Introduktionsenheten, Vi	-22 168	-13 172	-12 513	105%	-20 480	-20 831	-351
Språkintrouktion	-32 533	-19 508	-21 645	90%	-34 407	-34 190	217
Riksgymnasiet	-60 038	-46 209	-43 168	107%	-72 287	-73 577	-1 290
Nämnd	-829	-620	-562	110%	-842	-842	0
Psykologstöd	-1 381	-1 131	-1 162	97%	-1 743	-823	920
Gemensamt förvaltningsledning	-34 072	-21 261	-23 428	91%	-35 616	-35 645	-29
Planeringsreserv	-100	0	-333	0%	-500	-500	0
Nettokostnad	-511 532	-328 667	-318 610	103%	-517 262	-528 416	-11 154

Enhet, belopp i tkr	2019 Avvikelse budget - prognos	varav omställning	Prognos exkl omställning
Karolinska gymnasiet	-5 723	-524	-5 200
Kvinnerstagymnasiet	-1 572	-794	-778
Rudbecksgymnasiet	-4 427	0	-4 427
Tullängsgymnasiet	-3 571	0	-3 571
Gymnasiesärskola reguljär	3 643	0	3 643
Gymnasiesärskola D/H	3 711	0	3 711
Virginskagymnasiet	-2 681	-431	-2 250
Introduktionsenheten, Vi	-351	-579	228
Språkintrouktion	217	-641	857
Riksgymnasiet	-1 290	-2 111	821
Gemensamt	891	0	891
Nettokostnad	-11 154	-5 079	-6 075

Personalkostnaderna utgör ca 93 procent av totala kostnader på gymnasiet och för att minska kostnaderna och komma till bukt med det fleråriga underskottet på gymnasiet så är detta en högst väsentlig post att jobba med. Höga omställningskostnader är en följd av personalminskningar i verksamheten. I tabell ovan redovisas prognostiserad omställningskostnad därför i egen kolumn. I budget inkluderas ej kostnader för personal i omställning. Utfall avseende omställningskostnaderna på helår kan öka om fler personer sätts i omställning som följd av arbetet mot en ekonomi i balans, arbete pågår också för att personer i omställning ska hitta nya placeringar, är detta arbete framgångsrikt kan utfallet bli lägre än prognostiserat.

Ovan diagram visar prognostiserad avvikelse i % av budget. Det visar att gymnasienämnden som helhet prognostiserar en avvikelse på -1,2 procent exklusive omställning och -2,2 procent inklusive omställning, samt vilka enheter som har störst ekonomisk problematik i relation till sin budgetomslutning.

Enheter med prognostiserad avvikelse mot budget

Karolinska gymnasiet

Prognostiserad negativ avvikelse mot budget uppgår till -5 723 tkr. Avvikelsen är i all väsentlighet hänförlig till att skolan har haft en problematisk ekonomisk situation i flera år, arbete med att se över resursanvändning och planering för att minska personalkostnaderna pågår. Skolan har jobbat aktivt med sina omställningar och har minskat antalet i omställning till hösten.

Kvinnerstagymnasiet

Prognostiserad negativ avvikelse mot budget uppgår till -1 572 tkr. Inför 2018 och 2019 har elevpeng för skolans program justerats vilket gett förutsättningar för en ekonomi i balans givet jämnt elevflöde. Strategiskt arbete för att se över möjlig påverkan på programmets framtida attraktivitet är påbörjat av nämnden.

Rudbecksgymnasiet

Prognostiserad negativ avvikelse mot budget uppgår till -4 427 tkr. International Baccalaureate står för -3 203 tkr som har haft märkbara elevant de senaste tre åren.

Även Naturprogrammet prognostiserar en negativ avvikelse på -1 782 tkr men där resursanvändning kopplat till undervisning och stöd är under översyn och åtgärder planeras.

Tullängsgymnasiet

Prognostiserad negativ avvikelse mot budget uppgår till -3 571 tkr. -3 061 är hänförligt till byggprogrammet som haft en problematisk ekonomisk situation i flera år och som man nu särskilt behöver se över.

Virginska gymnasiet

Prognostiserad negativ avvikelse mot budget uppgår till -2 681 tkr. -1 346 tkr är hänförlig till Idrottsgymnasiet där man jobbar med de redan planerade åtgärder men där effekt väntas senare. -1 489 tkr är hänförd till Restaurang- och livsmedelsprogrammet samt Hotell- och turismprogrammet där planerade åtgärder för att minska personalkostnaderna och arbete för att effektivisera resursanvändningen pågår och negativa avvikelser jämfört 2018 förväntas nästan halveras.

Introduktionsprogram

Prognostiserad negativ avvikelse mot budget uppgår till -351 tkr men det ska nämnas att +1 000 tkr finansieras av tillfälliga statsbidrag för introduktionsprogram.

Språkintröduktion

Prognostiserad avvikelse mot budget uppgår till +217 tkr men det ska nämnas +2 000 tkr finansieras av tillfälliga statsbidrag för introduktionsprogram.

Riksgymnasiet

Prognostiserad negativ avvikelse mot budget uppgår till -1 837 tkr och är hänförlig till omställningskostnader, motsvarande 2 111 tkr. Under året har Riksgymnasiet intensifierat sitt arbete med individer i omställning vilket har resulterat i en minskning om 1 157 tkr av prognostiserade omställningskostnader jämfört med utfallet för 2018.

Gymnasiesärskolan

Prognostiserad positiv avvikelse mot budget uppgår till 3 643 tkr och beror främst på ökat antal elever som genererar ökade intäkter. Vid jämförelse av nettokostnaderna för 2018 och prognostiserade kostnader för 2019 har verksamheten ökat sina kostnader med ca 3 000 tkr. Viktigt att ta i beaktande är att de förändringar verksamheten gjort under 2019 kommer att ge full effekt på kostnaderna först under nästkommande år.

Gymnasiesärskolan D/H

Prognostiserad positiv avvikelse mot budget uppgår till + 3 711 tkr och beror främst på minskade personalkostnader. Planerade nyrekryteringar till hösten har blivit fördröjda och i vissa fall uteblivit. Även denna enhet har likt Gymnasiesärskolan en prognostiserad högre nettokostnad under 2019 med 1 363 tkr jämfört med utfallet för 2018. Även här har verksamheten ej fått full effekt på kostnaderna under 2019.

Förvaltningsledning

Den del av effektiviseringskravet som inte var aviserat innan årets ingång utan tillkom i samband med budgetbeslut i programnämnden har inte fördelats ut i gymnasienämndens resursfördelningsmodell utan behövs i förvaltningsledningens budget för att om möjligt fördelas ut genom specifika åtgärder under året. Då de flesta enheter inom nämndens verksamhet har en tuff ekonomisk situation har inga sådana åtgärder utöver det arbete som pågår för att nå en ekonomi i balans kunnat identifieras hittills.

Förvaltningsledningen har däremot medvetet minimerat utnyttjande av sin budget och prognostiserar därför per delår 2 en mindre avvikelse mot budget än i delår 1.

Även prognosen avseende psykologstöd avviker positivt mot budget på grund av att nämnden kunnat ta del av statsbidrag för att finansiera delar av denna verksamhet. Kommunen har tagit del av det tillfälliga statsbidraget för ensamkommande asylsökande varav gymnasienämnden får 10 procent av detta för ersättning för ökade kostnader för administration. Bedömningen är att gymnasiet får 1200 tkr för 2019 vilket därmed förbättrade prognosen i delår 2.

5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Kontogrupp	2018 Bokslut	2018 Budget	2018 Utfall jan - aug	2018 Förbr %	2019 Budget	2019 Utfall jan - aug	2019 Förbr%	2019 Prognos 2	Avvikelse budget - prognos
Intäkter	124 277	130 507	81 902	63%	137 681	75 628	55%	131 363	-6 317
Personalkostnader	-464 844	-461 392	-279 563	61%	-475 623	-292 047	61%	-476 768	-1 145
Kapitalkostnader	-20 139	-19 534	-13 679	70%	-17 860	-12 884	72%	-19 059	-1 199
Övriga kostnader	-150 825	-160 253	-94 764	59%	-161 460	-99 364	62%	-163 953	-2 493
Netto	-511 532	-510 672	-306 104	60%	-517 262	-328 667	64%	-528 416	-11 154

Tabell ovan visar att nettoutfallet för perioden januari till och med augusti 2019 är 22 563 tkr högre än utfallet för samma period föregående år. Även förbrukningen i % är per april något högre 2019 än 2018. Personalkostnaderna som är den största kostnadsposten har ökat avseende utfall till och med augusti men är oförändrad i förbrukning av %, detta beror delvis på att enheter som föregående år hade vakanser och lämnade överskott nu rekryterat personal till de vakanta tjänsterna. Kostnaden för att behålla samma personal ökar också med årlig lönerrevision. Avseende kapitalkostnader syns både avseende utfall till och med augusti samt i helårsprognosen att de åtgärder som vidtagits tidigare år för att minska denna kostnadspost har fortsatt effekt.

5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat

Verksamhet, belopp i tkr	2018 Bokslut	2019 Budget	2019 Utfall jan - aug	Förbrukning %	2019 Prognos 2	Avvikelse budget - prognos
Politisk verksamhet	-829	-842	-620	74%	-842	0
Fritidsverksamhet*	-1 983	-2 900	-1 251	43%	-2 857	44
Gymnasieskola	-458 978	-449 824	-294 514	65%	-468 439	-18 616
Gymnasiesärskola	-38 002	-50 581	-25 415	50%	-43 371	7 210
Kommunal Vuxenutbildning	2 177	-64	883	-1380%	0	64
Boende**	-13 917	-13 050	-7 748	59%	-12 907	143
Nettokostnad	-511 533	-517 262	-328 667	64%	-528 416	-11 154

*Fritidsverksamheten inom Riksgymnasiet med Café 019, finansieras med statsbidrag

**Boende för Riksgymnasiesärskolan för döva/hörselskadade, extern finansiering

5.4 Investeringar

Investeringar – inventarier

Objekt belopp i tkr	Budget 2019	Varav överfört från 2018	Utfall jan - aug	Prognos 2
IT, 1-1 datorer	6 960		6 240	6 960
Övriga inventarieinvesteringar	4 505		1 459	4 505
Totalt	11 465	0	7 699	11 465

6. Övriga åtaganden.

Örebro kommun blir en hållbar kommun, både ur socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv, först när samtliga nämnder tar hänsyn till politiskt beslutade förhållningssätt och låter dem genomsyra den ordinarie verksamheten. Nedan följer de kommungemensamt prioriterade åtaganden som nämnden har för att kommunen ska kunna utvecklas hållbart.

Markeringen visar om arbetet med åtagandet pågår enligt plan, om arbetet är på planeringsstadiet eller om nämnden behöver stöd.

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Miljöprogrammet: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och de åtgärder som fastställts i styrdokument inom Miljöprogrammet utförs	☒	☐	☐	(Klimatstrategi, Avfallsplan, Naturplan, Grönstrategi, Trafikprogram, Vattenplan, Giftfritt Örebro och Strategi för miljöanpassat byggande)
Mänskliga rättigheter: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i styrdokumenten rörande HBTQ, teckenspråk, barnets rättigheter, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld utförs	☒	☐	☐	Ingår som naturlig del i läro- och kursplaner. Visst stöd kan behövas i form av kompetensutvecklingsinsatser.
ANDT: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att förebyggande arbete sker enligt Strategi med fokus	☒	☐	☐	

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
på förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopning och tobak.				
Hållbar arbetsmiljö: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställs i handlingsplanen för hållbar arbetsmiljö för kvinnor och män utförs	☒	☐	☐	Samarbete med HR.
Digitaliseringsstrategi: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att kulturen och arbetssätten inom nämnden stödjer utvecklingen enligt digitaliseringsstrategin.	☒	☐	☒	
Jämställdhet: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Strategi för ett jämställt Örebro utförs	☒	☐	☒	
Barnfattigdom: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan mot Barnfattigdom utförs	☒	☐	☐	Ingår i form av skolans kompensatoriska uppdrag.
JID: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs inom jämställdhets- och ickediskrimineringsfrågor inom organisationen och att de åtgärder som fastställts i Jämställdhets och ickediskrimineringsplan utförs	☒	☐	☒	Samarbete med HR.
Nämnden ansvarar för att säkerställa att samverkan sker med det civila samhället	☒	☐	☐	
Nämnden ansvarar för att möjliggöra för människor att leva och verka på landsbygden	☒	☐	☐	Verka för att erbjuda utbildningar som främjar en levande landsbygd.

7. Fem år i sammandrag.

Text	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019
Befolkning					
Totalt antal invånare i Örebro kommun	144 200	146 631	150 192	153 686	155 500
Kvinnor	73 162	74 171	75 829	77 445	---
Män	71 038	72 460	74 363	76 241	---
Elever					
Antal gymnasieelever i egna gymnasieskolor (exkl. RDG/RGH)	4 812	4 942	4974	4969	Öka
Kvinnor	2 464	2 493	2522	2546	
Män	2 348	2 449	2452	2423	
Varav folkbokförda i Örebro	3 516	3 652	3795	3667	Öka
Kvinnor	1 729	1 756	1819	1806	
Män	1 787	1 896	1917	1861	
Varav folkbokförda i andra kommuner	1 296	1 290	1238	1302	Öka
Kvinnor	735	737	703	740	
Män	561	553	535	562	
Antal elever RGD/RGH	339	295	302	301	Lika
Kvinnor	165	135	140	130	
Män	174	160	162	171	
Varav från andra kommuner	288	248	243	244	Lika
Kvinnor	136	114	113	101	
Män	152	134	130	143	
Antal örebroelever i fristående gymnasieskolor	1 250	1 284	1289	1420	Öka
Andel örebroelever i fristående gymnasieskolor	25	25	25	27	Öka
Antal elever i andra kommuners gymnasieskolor	98	80	102	184	?
Antal elever i egen gymnasiesärskola (exkl. D/H)	103	82	70	75	Öka
Varav från andra kommuner	13	15	14	18	lika
Antal elever inom gymnasiesärskolan D/H	38	32	33	29	Lika
Varav från andra kommuner	31	25	28	25	Lika
Anställda					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	914	882	860	780	780
Kvinnor	562	550	547	496	501
Män	353	332	313	283	279
Antal visstidsanställda, årsarbetare	115	95	100	96	44
Kvinnor	57	48	50	54	23
Män	58	47	50	42	21
Antal timavlönade, årsarbetare	16	13	13	19	11
Lärartäthet, antal elever per lärare (exkl. RDG/RGH)	12,3	12,8	12,5	12,5	Lika
Lärartäthet RGD/RGH	4,8	4,5	4	3,7	Lika
Lärartäthet gymnasiesärskolan	4,8	3,9	3,4	3,8	Lika
Arbetstid					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	95,4	95,6	96,1	95,5	97,01
Kvinnor	94,5	94,7	95,4	95,04	96,18

Män	96,9	97,1	97,3	96,32	98,47
Servicegarantier					
Du får av din lärare veta vad du ska kunna för att nå kunskapsmålen i de olika ämnena	76	79	80	78	80
Det finns alltid någon i skolan som du kan vända dig till med frågor eller problem	75	81	80	84	84
Jag känner mig trygg i skolan	89	90	92	92	90